

VAJECHI (en hij leefde) – Beresjiet 47:28-50:26

De Parasja begrijpen

Beresjiet (Genesis) 47:28-50:26)

We zullen leren hoe we

- 1) **Het hoofdthema (onderwerp) van een Parasja (wekelijkse Torah-lezing) kunnen begrijpen.**
- 2) **Thematische verbindingen kunnen leggen met de Parasja (Bijbelstudies verbonden door een gezamenlijk thema (onderwerp))**
- 3) **De Parasja beter kunnen begrijpen door thematische verbindingen te leggen met andere Bijbelgedeelten**

De laatste dagen van Jacob en Jozef

Vanwege de lengte zou je deze studie in meerdere delen kunnen opsplitsen.

Lees Genesis 47:8-50:26. Vergelijk de eerste vier verzen van dit gedeelte met de laatste drie verzen. Zie je een verbinding tussen deze twee gedeelten?

Ze zijn met elkaar verbonden omdat Jacob en Jozef bijna gaan _____ en ze vragen allebei of ze in het Land Israël worden _____

Omdat deze twee gedeelten aan het begin en het eind van de Sidra staan, zijn ze thematisch met elkaar verbonden. Dus de de hele sidra van deze week (omcirkel de juiste) is een

chiastische structuur parasja thema

Precies! Weet je nog dat een chiastische structuur een patroon is waarbij een verhaal is opgedeeld in twee helften. De thema's van de eerste helft van zo'n verhaal worden **herhaald** in de tweede helft van het verhaal, in **omgekeerde volgorde**. En de eerste en tweede helft van het verhalen verwijzen gewoonlijk naar het meest belangrijke deel van het verhaal, de centrale as.

Deze week gaan we uit van de volgende chiastische structuur die ons helpt in onze analyse. Misschien wil je het ook een proberen.

We gaan onze chiastische structuur kleuren om de centrale as te vinden.

A) Genesis 47:28-31 Voordat hij sterft vraagt Jacob dat zijn botten worden meegenomen uit Egypte	Kleur paars
B) Genesis 48:1-6 Jacob was ziek; Jozef en zijn zonen verschenen voor Jacob; Jacob gaf zijn zoons opdrachten	Kleur lichtpaars
C) Genesis 48:7 Rachel werd begraven langs de weg naar Efrat	Kleur donkerblauw
D) Genesis 48:8-20 Jacob "zag" Efraïm en Manasse; de lofrede over Jozef; Manasse en Efraïm zullen een veelheid van volken worden	Kleur blauw
E) Genesis 48: 21-22 Jacob gaat sterven; hij sprak om het land van de Amorieten vast te stellen	Kleur lichtblauw
F) Genesis 49:1-2 Profetie over de toekomst	Kleur donkergroen
G) Genesis 49:3-4 Ruben	Kleur groen
H) Genesis 49:5-7 Simeon en Levi worden verspreid/ verstrooid onder hun broers (binnen Israël)	Kleur lichtgroen
I) Genesis 49:8-12 Zegen van leiderschap voor Juda	Kleur geel
J) Genesis 49:13 Zebulon	Kleur citroengeel
K) Genesis 49: 14-15 Issaschar, verarmd	Kleur goud
L) Genesis 49:16-17 Dan beschreven als strijder (de berijder komt ten val)	Kleur oranje
M) Genesis 49:18 Op uw zaligheid wacht ik JHWH!	Kleur rood
L*) Genesis 49:19 God beschreven als strijder (eerst overwonnen, maar later overwint hij zijn vijand)	Kleur oranje
K*) Genesis 49:20 Aser, overvloed	Kleur goud
J*) Genesis 49:21 Naftali	Kleur citroengeel
I*) Genesis 49:22-25 Zegen van vruchtbaarheid voor Jozef	Kleur geel
H*) Genesis 49:26 Jozef was verstoten/ gescheiden van zijn broers	Kleur lichtgroen
G*) Genesis 49:27 Benjamin	Kleur groen
F*) Genesis 49:28 Profetische zegen	Kleur donkergroen
E*) Genesis 49:29-33 Jacob gaat sterven; sprak over het vastleggen van het land (grot van Machpela)	Kleur lichtblauw
D*) Genesis 50:1-11 Kanaänieten zagen hun rouw; Jacob werd bezongen; grote bedrijvigheid	Kleur blauw
C*) Genesis 50:12-14 Jacob werd begraven in Machpela	Kleur donkerblauw
B*) Genesis 50:15-21 Jacob sterft; Zijn andere zonen gaan naar Jozef met het "gebod" van Jacob	Kleur lichtpaars
A*) Genesis 50:22-26 Voordat hij sterft, vroeg Jozef dat zijn botten zouden worden meegenomen uit Egypte	Kleur paars

Weet jij hoe de punten G en K thematisch met elkaar zijn verbonden?

Alle zonen die tussen G en K worden genoemd zijn zonen van _____, Jacobs eerste vrouw.

Weet jij hoe de punten L-J* thematisch met elkaar zijn verbonden?

Dit zijn allemaal zonen van de _____ van de vrouwen van Jacob.

En tenslotte, zie jij hoe de punten I* - G* thematisch met elkaar zijn verbonden?

Dit zijn zonen van _____ van wie Jacob hield.

Zoals je kunt zien is deze tekst erg gestructureerd. Het zijn in ieder geval geen lukrake teksten!

Zie je hoe bijna elk thema in de eerste helft van de structuur thematisch is verbonden met de identieke thema's in de tweede helft van de structuur! Er was ook een aantal thema's dat ik niet kon ontcijferen, daar heb ik alleen de naam van de stam genoemd. Maar ik ben er zeker van, dat ze er wel zijn. Ik zag de verbinding deze keer niet, maar misschien zie jij hem wel.

Kijk hoe de punten A-E (Genesis 47:28-48:22) en E*-A* (Genesis 49:29-50:26) allebei afsluiten met de woorden sterven en begravenis.

Lees Genesis 47:28-31. Kan jij een Bijbelgedeelte bedenken dat hier sterk thematisch mee is verbonden?

Toen Abraham Eliezer liet zweren dat hij een _____ voor Izaäk zou zoeken uit zijn familie in Charan.

Lees Genesis 24:1-4 en 12, een gedeelte uit Chajee Sarah. Hoe veel thematische verbindingen kan jij maken?

In beide verhalen gaat het over een Aartsvader die _____ was en op hoge _____.

In beide verhalen, vraagt een Aartsvader iemand om te _____ door het plaatsen van zijn hand onder zijn heup.

In beide verhalen wordt gesproken over “ _____”.

In beide verhalen gaat het over iemands _____.

In beide verhalen is de Aartsvader bezorgd dat er iemand uit een wereldse stad wordt _____ naar Eretz Israël.

Deze verhalen zijn ABSOLUUT thematisch met elkaar verbonden. Waarin verschillen ze van elkaar? Trek lijnen tussen de zinnen die bij elkaar horen.

In Genesis 24:1-4 maakt de Aartsvader zich zorgen over de woonplaats van de echtgenote van zijn erfgenaam	In Genesis 49:28-31 verzoekt de Aartsvader te worden verenigd met de familie
---	--

In Genesis 24:1-4 stuurt de Aartsvader zijn knecht	In Genesis 49:28-31 maakt de Aartsvader zich zorgen waar zijn botten worden begraven nadat hij is gestorven
--	---

In Genesis 24:1-4 vroeg de Aartsvader iemand uit de familie te halen	Genesis 49:28-31 gaat over dood
--	---------------------------------

Genesis 24:1-4 gaat over leven (een bruid halen voor de erfgenaam om zijn nakomelingen te voorzien, die een volk zullen voortbrengen)	In Genesis 49:28-31 stuurt de Aartsvader zijn zoon
---	--

De sleutel van thematische analyse is vergelijken en tegenover elkaar zetten van Schriftgedeelten. Daardoor zul je de wijsheid van Torah ontdekken. Kijk naar de contrasten, we zien dat de vrouw die meegenomen moet worden naar Eretz Israël in verband wordt gebracht met leven, en de botten die moeten worden meegenomen naar Eretz Israël in verband worden gebracht met dood.

Weet jij nog een plaats in Torah waar een vrouw thematisch wordt verbonden met leven?

Genesis 2-3, Chawa (Eva), die de moeder was van alle _____!

Denk eens aan wat er gebeurt als Chawa (Eva) wordt geschapen uit Adam, hij werd in slaap gebracht (een beeld van dood) zodat Adonai zijn vrouw tot leven kon brengen – zij werd geformeerd uit zijn zijde (rib= bot)

De Zegen

Lees deze verzen om een thematische verbinding te maken met een voorafgaand verhaal in Genesis. Lees ze alsjeblieft in genoemde volgorde: Genesis 48:1-2, 10, 13-19; en 50:12-18.

Waar doen deze verzen je aan denken?

Hoe Izaäk Jacob _____ in plaats van Ezau.

Inderdaad! Let eens op deze thematische verbinding met Parasja Toledot (Genesis 27:18-45):

Izaäk en Jacob waren allebei _____.

Twee zonen kwamen allebei om een _____ te ontvangen.

Izaäk en Jacob konden niet zo goed meer _____.

Izaäk en Jacob _____ wie er op bezoek kwam.

In beide verhalen _____ de Aartsvader de jongen die gezegend zou worden.

In beide zegeningen, werd de jongste zoon _____ de oudste geplaatst.

In beide verhalen werd geprofeteerd dat de jongere _____ zou zijn dan de oudere.

In beide verhalen vreesde iemand _____ van de andere.

In Genesis 27:41 staat dat Ezau Jacob “haatte”. Daarom denken de broers in Genesis 50:15 ook dat Jozef hen zal “haten”. Die woorden die vertaald zijn met ‘haat’ hebben dezelfde Hebreeuwse wortel!

Wow! Is dat allemaal toevallig? Ik denk het niet. De Heilige heeft heel veel lessen die Hij ons wil leren. Laten we zien of we nog een dieper inzicht kunnen halen uit deze verbindingen.

Wie is er in onze analogie thematisch verbonden met Jacob? – Dit is lastiger dan je denkt!

E _____ en M _____

De echte kwestie waar het tussen Jozef en zijn broers om gaat is deze:

De twee stammen Efraïm en Manasse vertegenwoordigen Jozef als één persoon. Jacob zegende hen omdat hij Jozef het dubbele deel van het **geboorterecht** wilde geven. Hij deed dat door **de zonen van Jozef te adopteren en hen te zegenen**, waardoor Jozef door hen een dubbele zegen kreeg.

Efraïm en Manasse worden gezegend met dezelfde zegen. Efraïm zal fysiek groter zijn. Israël zal zegenen “zoals Efraïm EN Manasse”.

Aan het eind van het verhaal, dachten de broers dat Jozef hen wilde doden net zoals Jacob wist dat Ezau hem wilde doden. Wie vertegenwoordigt Ezau en wie vertegenwoordigt Jacob in Genesis 50:12-18 en waarom?

_____ vertegenwoordigt Ezau omdat de broers denken dat Jozef hen wil doden, net zoals Jacob dacht dat Ezau hem wilde doden. Daardoor zien we dat de broers _____ vertegenwoordigen. Huh???

Dat klinkt gek, of niet? Nou, laten we er eens over nadenken wat de Torah ons daarmee wil laten zien.

Wat doet Jozef aan het plan van zijn broers als ze proberen hun eigen hachje te redden door een verhaal te verzinnen over hun vader? Er staat dat hij huilde. Waarom huilde hij? Denk na voordat je antwoord geeft. Jozef had voorzien in alles wat ze nodig hadden in de afgelopen zeventien jaar, maar zijn broers dachten dat hij hen niet echt had vergeven! Nu hun vader dood is, zien we hun harten. Ze denken dat Jozef wraak wil nemen voor wat ze hem hebben aangedaan.

Dus waarom huilde Jozef? Dat komt door wat we in onze thematische analyse hebben ontdekt. De broers dachten echt dat Jozef op wraak uit was! Nou, denk je dat Jozef op wraak uit was? Natuurlijk niet. Zijn hart was oprecht. Hij had hen oprecht vergeven. Maar weet je wat? Zij geloofden dat niet! Ze hadden een totaal verkeerd beeld en oordeel van zijn karakter, zoals we in onze thematische analyse hebben laten zien. In onze analyse wordt Jozef vergeleken met Ezau, terwijl we weten dat die vergelijking niet opgaat. Zo hebben de broers Jozef ook vergeleken met Ezau omdat ze denken dat Jozef hen kwaad wil doen. Dit is ook niet waar. Het verkeerde beeld dat de broers hebben van Jozef wordt duidelijk in de thematische verbinding tussen Jacob en Ezau. Het is een pijnlijk plaatje van het verkeerde beeld dat de broers hebben, ook al had Jozef hen niets anders laten zien dan liefde, genade, gerechtigheid en vergeving.

De kwestie van de Eerstgeborene

Lees Genesis 49:3-4. Zie je hoe Jacob Ruben aanspreekt als zijn eerstgeborene. Waarom is het belangrijk dat hij zegt: “Je zult niet de belangrijkste zijn”?

Het betekent dat hij niet zal _____ vanuit de roeping van de eerstgeborene, ook al was hij fysiek gezien het eerstgeboren kind van Jacob.

In dit verhaal leren we dat Ruben zijn status als eerstgeborene was kwijtgeraakt vanwege zijn zonde met Jacobs bijvrouw Bilha.

De eerstgeborene had gewoonlijk een aantal privileges:

1. De eerstgeborene kreeg een dubbel deel van de erfenis.
2. De eerstgeborene functioneerde als priester voor de familie.
3. De eerstgeborene erfde het leiderschap.

Met dat in gedachten, moeten we goed opletten als we de zegeningen lezen om te zien hoe deze privileges worden verdeeld tussen de zonen.

Simeon en Levi We hebben al gezien dat zonde en bestraffing belangrijke thema's zijn in het boek Genesis. We zagen een gemeenschappelijk thema die veel van de bestraffingen met elkaar verbindt – het thema verstrooiing. We lezen in Genesis 49:5-7 dat Simeon en Levi de mensen van Sichem uitmoordden. Hun straf? Voor elk van hen gold dat hun stam werd verstrooid over Eretz Israël. Noch Simeon, noch Levi erfden een eigen stukje land. Er waren bepaalde steden verspreid over Israël waar de Levieten konden wonen. En Simeon erfde een aantal steden verspreid over het landsdeel dat door Juda was geërfd (zie Jozua 19:1)

Ontdek hoe het thema verstrooiing of scheiding is verbonden met Genesis 49:26 als we lezen dat Jozef werd gescheiden van zijn broers. Het woord dat is vertaald met ‘gescheiden, apart gezet of verbannen van je broeders’ is het Hebreeuwse woord **nezir**, dat van dezelfde stam komt als het woord voor **Nazireeër** (nazir). Een Nazireeër was iemand die een speciale eed van afscheiding voor de Heilige op zich had genomen.

Verderop, in Parasja Nasso, zul je leren dat de eed voor het **Nazireeërschap** het voor de doorsnee Israëliet mogelijk maakte om een bepaalde staat van heiligheid te bereiken vergelijkbaar met de Hogepriester. Dat was om een individu de mogelijkheid te geven om dichterbij Adonai te komen tijdens een periode van afzondering. Als de Torah Jozef een **nezir** noemt, wordt hij blijkbaar in verband gebracht met de **Nazireeër** die een eed van afscheiding op zich nam. Wist je dat de Torah Jozef zelfs twee keer een ‘Nazireeër’ noemt? Ook in Deuteronomium 33:16.

Zij zullen zijn op het hoofd van Jozef, ja, op de schedel van de gewijde onder zijn broers.
(Genesis 49:26)

Laat het komen op het hoofd van Jozef, ja, op de schedel van de gewijde onder zijn broers!
(Deuteronomium 33:16)

Vergelijk de bovenstaande woorden met Numeri 6:7-8, waar het gaat over de nazireeër:

Vanwege zijn vader of vanwege zijn moeder, vanwege zijn broer of vanwege zijn zuster, vanwege hen mag hij zich niet verontreinigen als zij gestorven zijn, want het nazireeërschap van zijn God is op zijn hoofd. Alle dagen van zijn nazireeërschap is hij heilig voor de HEERE.
(Numeri 6:7-8)

We zien hier duidelijk de verbinding door het gebruik van de zinsnede op het hoofd en het concept van afzondering.

Genesis 49:5-7 is thematisch en chiastisch verbonden met Genesis 49:26. In beide gedeeltes wordt het thema afzondering benadrukt. In de Bijbelgedeelten hierboven wordt het woord afzondering gebruikt in relatie tot de nazireeër status van Jozef. Als we gewoonlijk denken aan het woord afzondering in relatie tot de belofte van de nazireeër, dan denken we aan afzondering van iets (wijn, druiven, lijken, etc.) voor Adonai. Maar in het geval van Jozef, wordt gezegd dat hij is afgezonderd van zijn broers!

Juda Lees Genesis 49:8-12. We hebben eerder genoemd dat de eerstgeborene het leiderschap overnam. We zagen ook dat deze rol niet aan Ruben, de fysiek eerstgeboren zoon, werd gegeven. We zien nu dat de rol van het leiderschap aan Juda wordt gegeven. **Zie jij de verbinding tussen deze zegen van het leiderschap en Juda 's rol in de verzoening van de familie?**

Juda bood _____ aan in de plaats van Benjamin, waardoor hij de rol van het leiderschap verdiende.

We zagen al eerder dat het dubbele erfdeel aan Jozef werd gegeven door Efraïm en Manasse. Denk eraan dat het dubbele deel en de leiderschapsrol normaliter aan de eerstgeborene werden gegeven. We zien nu dat deze twee zegeningen zijn verdeeld tussen Juda en Jozef! **Lees 1 Kronieken 5:1-2a.** in dit gedeelte wordt de verdeling van de zegeningen voor de eerstgeborene bevestigd. Dit is de basis van een belangrijke les over de verdeling van de Twee Huizen van Israël in twee koninkrijken.

Hoe is Genesis 49:8-12 chiastisch verbonden en waarom?

Het verhaal over Juda 's _____ heeft een chiastische match met de zegen dat Jozef _____ en _____ zal zijn. De chiastische verbinding tussen deze twee stammen bevestigt nogmaals dat de zegeningen voor de eerstgeborene werden verdeeld onder hen.

Nu weten we waarom Jozef en Juda chiastisch zijn verbonden, ze kregen allebei deel aan de zegeningen van de eerstgeborene.

Lees Genesis 49:22-26a. Wat wordt er in deze verzen beschreven?

De overvloedige _____ en _____ die Jozef zal ervaren.

Dit is onderdeel van de zegen voor de eerstgeborene.

Kan jij een gedeelte bedenken dat thematisch is verbonden met Genesis 49:25?

Vertaald door Geke van Halteren

Lees Genesis 27:28-29. In dit gedeelte wordt gesproken over de zegeningen die Izaäk wil gaan geven aan Ezau omdat Ezau zijn eerstgeborene was. Dus we kunnen ervan uitgaan dat dit gedeelte ons zal helpen om te begrijpen waar de eerstgeborene recht op kreeg. **Wat zijn de belangrijkste onderdelen van de zegen?**

Genesis 27:28 gaat over de zegen van _____. Genesis 27:29 gaat over _____ binnen de familie en leiderschap over de _____ van Israël.

Lees nu de zegen die wordt gegeven aan Juda en daarna de zegen die aan Jozef wordt gegeven. Let op hoe elk van hen werd gezegend, en leg uit wat Jacob bereikte toen hij Jozef en Juda zegende.

De zegen van **vruchtbaarheid** ging naar _____; en de zegen van leiderschap ging naar _____

Opnieuw zien we uitstekend bewijs om het idee te ondersteunen dat Jacob de zegen van de eerstgeborene verdeelde tussen Jozef en Juda. Daarom is Genesis 27:28-29 zo belangrijk. Daarin wordt beschreven wat voor soort zegen er werd gegeven aan de eerstgeborene. Dus als we de zegen van vruchtbaarheid zien (Genesis 27:28) die aan Jozef wordt gegeven en de zegen van leiderschap (Genesis 27:29) die aan Juda wordt gegeven, dan weten we zeker dat de zegen van de eerstgeborene over hen is verdeeld. Normaalgesproken worden deze twee delen van de ene zegen aan een individu gegeven.

De chiasmische structuur is een literaire techniek die ons dwingt om een verbinding te vinden tussen Jozef en Juda. Thematische analyse helpt ons om te begrijpen waarom ze thematisch met elkaar waren verbonden in de chiasmische structuur. Ze kregen allebei een deel van de zegen voor de eerstgeborene!

Lees Genesis 49:16-17. Wat denk jij dat deze verzen betekenen?

“Jacob verwees profetisch naar Dan’s afstammeling Simson, die in zijn eentje vocht tegen de Filistijnen, en in zijn tijd eenheid bracht onder het volk... Een slang op de weg. Rashi en Ramban passen deze woorden toe op Simson, die met zijn individuele strijd tactieken erg veel lijkt op de beschrijving van Jacob. Net zoals een slang zijn hol verlaat om reizigers aan te vallen om daarna terug te kronkelen naar zijn schuilplaats ging Simson op een persoonlijke guerrilla tocht tegen de Filistijnen, waarbij hen met verrassingsaanvallen overviel waarna hij zich verstopte voor ze in de tegenaanval konden gaan. Zodat de berijder valt. De verwijzing is naar de uiteindelijke overwinning van Simson toen hij – blind en in ketenen- de pilaren van de afgodstempel neerhaalde waardoor het gebouw instortte waardoor hijzelf en drieduizend Filistijnen omkwamen”

Zoals je kunt zien, maken de rabbijnen een verbinding met Simson (die uit de stam Dan kwam) in deze zegen. Welke andere thematische verbinding kun je met Simson maken gebaseerd op de zegen die aan Jozef werd gegeven?

In de Torah worden woorden gebruikt die normaliter in verband worden gebracht met een _____ om Jozef te beschrijven in Genesis 49:26 (nezir en hoofd).
Simson was een _____

Natuurlijk moeten we ons altijd afvragen wat de centrale as is.

Lees Genesis 49:18!B Het is duidelijk dat dit vers van Messiaans belang is omdat de Messias degene is die de redding van JHWH zal brengen. Vergeet niet dat dit zegeningen zijn die over de toekomst gaan. Jacob zegt zelfs heel specifiek dat hij hen dingen ging vertellen die zouden gebeuren in latere dagen (Genesis 49:1). **Hoe is het feit dat de zegeningen hun uiteindelijke vervulling zullen vinden in de latere dagen thematisch verbonden met de centrale as?**

Ze zijn met elkaar verbonden door het thema _____

Zie je, de latere dagen waren nog ver weg toe Jacob deze profetieën en zegeningen uitsprak. Dat is precies het punt van de centrale as – wachten (element van tijd) op Uw redding. Dus, ook al is er misschien een directe vervulling van deze profetieën, de uiteindelijke vervulling zal niet eerder plaatsvinden dan in het einde der dagen.

Vind deze verstopte woorden van de Parasja van deze week

Zoek de volgende woorden:

zegen, eerstgeboren, geboorterecht, leiderschap, vruchtbaar, dood, graf, nazireeër, vrouw, zoon, jozef, Jacob, priester,

N P O H S G N I V J N C E E
E T H C E R E T R O O B E G
V S T E E O G D T Z T X R T
D T F A R G E O E E Z O S E
D E H Y B E Z O E F N S T D
R E E M Q O T D P I O T G R
H E W P A H C S R E D I E L
T Z U N C I F A E E S M B G
L P O Y A C M O J I E H O A
F O R A A B T H C U R V R S
Z C V V Z F P T L G S P E G
F I C C R E E E R I Z A N X

Vertaald door Geke van Halteren